

Міністерство освіти і науки України

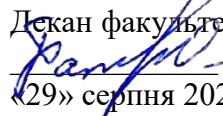
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної
освіти

Кафедра інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету

 (Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО)

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світових цивілізацій і релігій

(назва навчальної дисципліни)

Кваліфікація освітньо-професійна програма	Магістр історії та археології Історія та археологія
шифр і назва галузі знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
шифр і назва спеціальності	В9 Історія та археологія
мова викладання	українська

м. Кам'янець-Подільський

2025 рік

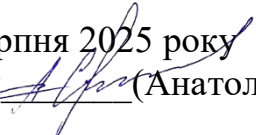
РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Михайлик А. О., кандидат історичних наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року
В.о. завідувача кафедри (Анатолій СКРИПНИК)

«29» серпня 2025 року

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: Підготовка професіоналів у галузі історії та археології на основі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук для роботи в архівних, музейних, бібліотечних установах та закладах вищої освіти. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів уявлення про світові цивілізації в їх фундаментальних вимірах (зародження і розвиток державності, права, соціальних структур, економічних систем, відповідних типів ментальності, нагромадження культурних цінностей). Теоретичні знання, отримані під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про шляхи розвитку суспільства, його закономірності та відмінності, що дасть змогу не лише визначити негативні та позитивні тенденції цього процесу, але й усвідомити можливі шляхи виходу людства з сучасних світових криз.

1.2. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. СК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук. СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології. СК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки. СК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них

	міждисциплінарні проекти. СК 06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області. СК 07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах. СК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями. СК 09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології СК 10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.
--	--

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень. ПР03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.
--------------------------------------	--

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 4;
- 1.2. Загальна кількість годин – 120;
- 1.3. Кількість модулів – 2;
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2.

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – *очна (денна), заочна*;
- 2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – *нормативна*.
- 2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) - навчальні дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Сучасні технології пошуку і обробки інформації в історії та археології».

3.Обсяг навчальної дисципліни

3.1.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія світових цивілізацій.

Тема 1. Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі. Суспільство як об'єкт наукового аналізу. Цивілізація як конкретно-історичне буття культури. Право, громадянське суспільство культура як досягнення цивілізації. Гуманістична природа цивілізації.

Тема 2. Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд. Шумерська цивілізація та її вплив на світову історію. Вавилон і Вавилонська цивілізація: історичний поступ. Давньоєгипетська цивілізація та її історичне значення.

Тема 3. Західна цивілізація. Античний світ – основа Західної цивілізації. Західна цивілізація у Європі: особливості культурно-історичного процесу. Сучасна західна цивілізація.

Тема 4. Індійська цивілізація: історія і сучасність. Природні умови і клімат Індостану. Етнічні й мовні характеристики Індії. Індська цивілізація та її вплив на світову історію. Релігія в духовному житті індійців. Індійська цивілізація і сучасна Індія.

Тема 5. Китайська цивілізація – від минулого до сучасного. Цивілізація Стародавнього Китаю. Розвиток суспільно-політичної та філософсько-етичної думки в Стародавньому Китаї. Особливості модернізації та індустріалізації Китаю (XIX – XX ст.).

Тема 6. Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ. Давні цивілізації Америки в доколумбову еру. Соціально-економічний та культурний розвиток піренейських держав в XV – XVI ст. Колонізація Латинської Америки: особливості і наслідки. Боротьба за незалежність в Латинській Америці. Деколонізація та її наслідки. Латиноамериканські країни в індустріальний період.

Змістовий модуль 2. Історія основних релігій світу.

Тема 7. Християнство і його вплив на світову історію. Зародження християнства. Святе Письмо – основа християнства. Ісус Христос. Вплив християнства на Західну цивілізацію.

Тема 8. Ісламська цивілізація: історичний аналіз. Сутність ісламу. Іслам та його вплив на світову історію. Розкол в ісламі. Головні напрями ісламу. Коран, походження, структура тексту. Сунна. Хадіси. Етика ісламу. Арабський халіфат. Суніти, шиїти, хариджити.

Тема 9. Індуїзм та його вплив на світову історію. Релігія в духовному житті індійців. Ведизм. Джайнізм. Індуїзм. Махабхарата і Рамаяна. Община та варно-кастова система. Досягнення в царині математики, медицини, астрономії. Аюрведа.

Тема 10. Суть та особливості буддизму. Виникнення і поширення буддизму. Сіддгартха Гаутама. Чотири «святі істини» буддизму. Ламаїзм. Буддизм і західна цивілізація.

Тема 11. Релігійне вчення іудаїзму. Іудаїзм – одна з найдавніших монотеїстичних релігій світу. Священні книги іудеїв: Тора, Невієм, Ктувім. Талмуд – кодекс правил поведінки. Напрямки іудаїзму. Хасидизм та його поява.

Тема 12. Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі. Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення

сфер інформації та послуг. Негативні наслідки НТР. Суспільство споживання. Глобалізація і Україна.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

№ п/п	Назва розділів і тем	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінари	Індивідуальна робота
1	2	3	4	5	6
	Змістовний модуль 1. Історія світових цивілізацій	60	10	14	36
1.	Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	12	2	4	6
2.	Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд.	10	2	2	6
3.	Західна цивілізація.	10	2	2	6
4.	Індійська цивілізація: історія і сучасність.	10	2	2	6
5.	Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	10	2	2	6
6.	Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ.	8		2	6
	Змістовний модуль 2. Історія основних релігій світу	60	10	12	38
7.	Християнство і його вплив на світову історію.	12	2	2	8
8.	Ісламська цивілізація: історичний аналіз.	10	2	2	6
9.	Індуїзм та його вплив на світову історію.	10	2	2	6
10.	Суть та особливості буддизму.	8		2	6
11.	Релігійне вчення іудаїзму.	10	2	2	6
12.	Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	10	2	2	6
Всього:		120	20	26	74

2) Теми та короткий зміст лекційних занять денної (очної) форми навчання

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	Суспільство як об'єкт наукового аналізу. Цивілізація як конкретно-історичне буття культури. Право, громадянське суспільство культура як досягнення цивілізації. Гуманістична природа цивілізації.	2
2	Тема 2. Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд.	Шумерська цивілізація на її вплив на світову історію. Вавилон і Вавилонська цивілізація: історичний поступ. Давньоєгипетська цивілізація та її історичне значення.	2
3	Тема 3. Західна цивілізація.	Античний світ – основа Західної цивілізації. Західна цивілізація у Європі: особливості культурно-історичного процесу. Сучасна західна цивілізація.	2
4	Тема 4. Індійська цивілізація: історія і сучасність.	Природні умови і клімат Індостану. Етнічні й мовні характеристики Індії. Індська цивілізація та її вплив на світову історію. Релігія в духовному житті індійців. Індійська цивілізація і сучасна Індія.	2
5	Тема 5. Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	Цивілізація Стародавнього Китаю. Розвиток суспільно-політичної та філософсько-етичної думки в Стародавньому Китаї. Особливості модернізації та індустріалізації Китаю (XIX – XX ст.).	2
6	Тема 6. Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ.	Давні цивілізації Америки в доколумбову еру. Соціально-економічний та культурний розвиток піренейських держав в XV – XVI ст. Колонізація Латинської Америки: особливості і наслідки. Боротьба за незалежність в Латинській Америці. Деколонізація та її наслідки. Латиноамериканські країни в індустріальний період.	
7	Тема 7. Християнство і його вплив на світову історію.	Зародження християнства. Святе Письмо – основа християнства. Ісус Христос. Вплив християнства на Західну цивілізацію.	2
8	Тема 8. Ісламська цивілізація: історичний аналіз.	Сутність ісламу. Іслам та його вплив на світову історію. Розкол в ісламі. Головні напрями ісламу. Коран, походження, структура тексту. Сунна. Хадіси. Етика ісламу. Арабський халіфат. Суніти, шіїти, хариджити.	2
9.	Тема 9. Індуїзм та його вплив	Релігія в духовному житті індійців.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	на світову історію.	Ведизм. Джайнізм. Індуїзм. Махабхарата і Рамаєна. Община та варно-кастова система. Досягнення в царині математики, медицини, астрономії. Аюрведа.	
10.	Тема 10. Суть та особливості буддизму.	Виникнення і поширення буддизму. Сіддгартха Гаутама. Чотири «святі істини» буддизму. Ламаїзм. Буддизм і західна цивілізація.	
11.	Тема 11. Релігійне вчення іудаїзму.	Іудаїзм – одна з найдавніших монотеїстичних релігій світу. Священні книги іудеїв: Тора, Нев'їм, Ктув'їм. Талмуд – кодекс правил поведінки. Напрямки іудаїзму. Хасидизм та його поява.	2
12.	Тема 12. Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення сфер інформації та послуг. Негативні наслідки НТР. Суспільство споживання. Глобалізація і Україна.	2
	Всього		20

3) Темі та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	Суспільство як об'єкт наукового аналізу. Цивілізація як конкретно-історичне буття культури. Право, громадянське суспільство культура як досягнення цивілізації. Гуманістична природа цивілізації.	4
2	Тема 2. Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд.	Шумерська цивілізація на її вплив на світову історію. Вавилон і Вавилонська цивілізація: історичний поступ. Давньоєгипетська цивілізація та її історичне значення.	2
3	Тема 3. Західна цивілізація.	Античний світ – основа Західної цивілізації. Західна цивілізація у Європі: особливості культурно-історичного процесу. Сучасна західна цивілізація.	2
4	Тема 4. Індійська цивілізація: історія і сучасність.	Природні умови і клімат Індостану. Етнічні й мовні характеристики Індії. Індська цивілізація та її вплив на світову історію. Релігія в духовному житті індійців. Індійська цивілізація і	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		сучасна Індія.	
5	Тема 5. Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	Цивілізація Стародавнього Китаю. Розвиток суспільно-політичної та філософсько-етичної думки в Стародавньому Китаї. Особливості модернізації та індустріалізації Китаю (XIX – XX ст.).	2
6	Тема 6. Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ.	Давні цивілізації Америки в доколумбову еру. Соціально-економічний та культурний розвиток піренейських держав в XV – XVI ст. Колонізація Латинської Америки: особливості і наслідки. Боротьба за незалежність в Латинській Америці. Деколонізація та її наслідки. Латиноамериканські країни в індустріальний період.	2
7	Тема 7. Християнство і його вплив на світову історію.	Зародження християнства. Святе Письмо – основа християнства. Ісус Христос. Вплив християнства на Західну цивілізацію.	2
8	Тема 8. Ісламська цивілізація: історичний аналіз.	Сутність ісламу. Іслам та його вплив на світову історію. Розкол в ісламі. Головні напрями ісламу. Коран, походження, структура тексту. Сунна. Хадіси. Етика ісламу. Арабський халіфат. Суніти, шиїти, хариджити.	2
9.	Тема 9. Індуїзм та його вплив на світову історію.	Релігія в духовному житті індійців. Ведизм. Джайнізм. Індуїзм. Махабхарата і Рамаяна. Община та варно-кастова система. Досягнення в царині математики, медицини, астрономії. Аюрведа.	2
10.	Тема 10. Суть та особливості буддизму.	Виникнення і поширення буддизму. Сіддгартха Гаутама. Чотири «святі істини» буддизму. Ламаїзм. Буддизм і західна цивілізація.	2
11.	Тема 11. Релігійне вчення іудаїзму.	Іудаїзм – одна з найдавніших монотеїстичних релігій світу. Священні книги іудеїв: Тора, Нев'їм, Ктув'їм. Талмуд – кодекс правил поведінки. Напрямки іудаїзму. Хасидизм та його поява.	2
12.	Тема 12. Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення сфер інформації та послуг. Негативні наслідки НТР. Суспільство споживання. Глобалізація і Україна.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	Всього		26

4) Теми та короткий зміст самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	Суспільство як об'єкт наукового аналізу. Цивілізація як конкретно-історичне буття культури. Право, громадянське суспільство культура як досягнення цивілізації. Гуманістична природа цивілізації.	6
2	Тема 2. Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд.	Шумерська цивілізація на її вплив на світову історію. Вавилон і Вавилонська цивілізація: історичний поступ. Давньоєгипетська цивілізація та її історичне значення.	6
3	Тема 3. Західна цивілізація.	Античний світ – основа Західної цивілізації. Західна цивілізація у Європі: особливості культурно-історичного процесу. Сучасна західна цивілізація.	6
4	Тема 4. Індійська цивілізація: історія і сучасність.	Природні умови і клімат Індостану. Етнічні й мовні характеристики Індії. Індська цивілізація та її вплив на світову історію. Релігія в духовному житті індійців. Індійська цивілізація і сучасна Індія.	6
5	Тема 5. Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	Цивілізація Стародавнього Китаю. Розвиток суспільно-політичної та філософсько-етичної думки в Стародавньому Китаї. Особливості модернізації та індустріалізації Китаю (XIX – XX ст.).	6
6	Тема 6. Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ.	Давні цивілізації Америки в доколумбову еру. Соціально-економічний та культурний розвиток піренейських держав в XV – XVI ст. Колонізація Латинської Америки: особливості і наслідки. Боротьба за незалежність в Латинській Америці. Деколонізація та її наслідки. Латиноамериканські країни в індустріальний період.	6
7	Тема 7. Християнство і його вплив на світову історію.	Зародження християнства. Святе Письмо – основа християнства. Ісус Христос. Вплив християнства на Західну цивілізацію.	8
8	Тема 8. Ісламська цивілізація: історичний	Сутність ісламу. Іслам та його вплив на світову історію. Розкол в ісламі. Головні	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	аналіз.	напрями ісламу. Коран, походження, структура тексту. Сунна. Хадіси. Етика ісламу. Арабський халіфат. Суніти, шіїти, хариджити.	
9.	Тема 9. Індуїзм та його вплив на світову історію.	Релігія в духовному житті індійців. Ведизм. Джайнізм. Індуїзм. Махабхарата і Рамаєна. Община та варно-кастова система. Досягнення в царині математики, медицини, астрономії. Аюрведа.	6
10.	Тема 10. Суть та особливості буддизму.	Виникнення і поширення буддизму. Сіддгартха Гаутама. Чотири «святі істини» буддизму. Ламаїзм. Буддизм і західна цивілізація.	6
11.	Тема 11. Релігійне вчення іудаїзму.	Іудаїзм – одна з найдавніших монотеїстичних релігій світу. Священні книги іудеїв: Тора, Нев'їм, Ктувім. Талмуд – кодекс правил поведінки. Напрямки іудаїзму. Хасидизм та його поява.	6
12.	Тема 12. Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення сфер інформації та послуг. Негативні наслідки НТР. Суспільство споживання. Глобалізація і Україна.	6
	Всього		74

3.2.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

№№ п/п	Назва розділів і тем	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	2		5	6	7
	Змістовний модуль 1. Історія світових цивілізацій	62	4	4	54
1.	Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	12	2		10
2.	Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту:	12		2	10

	історичний огляд.				
3.	Західна цивілізація.	10	2		8
4.	Індійська цивілізація: історія і сучасність.	10			10
5.	Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	10		2	8
6.	Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ.	8			8
	Змістовний модуль 2. Історія основних релігій світу	58	4	2	52
7.	Християнство і його вплив на світову історію.	10	2		8
8.	Ісламська цивілізація: історичний аналіз.	8			8
9.	Індуїзм та його вплив на світову історію.	8			8
10.	Суть та особливості буддизму.	10			10
11.	Релігійне вчення іудаїзму.	10		2	8
12.	Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	12	2		10
Всього:		120	8	6	106

5) Теми та короткий зміст лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	Суспільство як об'єкт наукового аналізу. Цивілізація як конкретно-історичне буття культури. Право, громадянське суспільство культура як досягнення цивілізації. Гуманістична природа цивілізації.	2
2.	Тема 3. Західна цивілізація.	Античний світ – основа Західної цивілізації. Західна цивілізація у Європі: особливості культурно-історичного процесу. Сучасна західна цивілізація.	2
3.	Тема 7. Християнство і його вплив на світову історію.	Зародження християнства. Святе Письмо – основа християнства. Ісус Христос. Вплив християнства на Західну цивілізацію.	2
4.	Тема 12. Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення сфер інформації та послуг. Негативні наслідки НТР. Суспільство споживання.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		Глобалізація і Україна.	
	Всього		8

5)Теми та короткий зміст семінарських занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 2. Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд.	Шумерська цивілізація на її вплив на світову історію. Вавилон і Вавилонська цивілізація: історичний поступ. Давньоєгипетська цивілізація та її історичне значення.	2
2.	Тема 5. Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	Цивілізація Стародавнього Китаю. Розвиток суспільно-політичної та філософсько-етичної думки в Стародавньому Китаї. Особливості модернізації та індустріалізації Китаю (XIX – XX ст.).	2
3.	Тема 11. Релігійне вчення іудаїзму.	Іудаїзм – одна з найдавніших монотеїстичних релігій світу. Священні книги іудеїв: Тора, Нев'їм, Ктувім. Талмуд – кодекс правил поведінки. Напрямки іудаїзму. Хасидизм та його поява.	2
	Всього		6

6)Теми та короткий зміст самостійної роботи (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Поняття цивілізації в історії, філософії і культурі.	Суспільство як об'єкт наукового аналізу. Цивілізація як конкретно-історичне буття культури. Право, громадянське суспільство культура як досягнення цивілізації. Гуманістична природа цивілізації.	10
2	Тема 2. Цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту: історичний огляд.	Шумерська цивілізація на її вплив на світову історію. Вавилон і Вавилонська цивілізація: історичний поступ. Давньоєгипетська цивілізація та її історичне значення.	10
3	Тема 3. Західна цивілізація.	Античний світ – основа Західної цивілізації. Західна цивілізація у Європі: особливості культурно-історичного процесу. Сучасна західна цивілізація.	8
4	Тема 4. Індійська цивілізація: історія і сучасність.	Природні умови і клімат Індостану. Етнічні й мовні характеристики Індії.	10

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		Індська цивілізація та її вплив на світову історію. Релігія в духовному житті індійців. Індійська цивілізація і сучасна Індія.	
5	Тема 5. Китайська цивілізація – від минулого до сучасного.	Цивілізація Стародавнього Китаю. Розвиток суспільно-політичної та філософсько-етичної думки в Стародавньому Китаї. Особливості модернізації та індустріалізації Китаю (XIX – XX ст.).	8
6	Тема 6. Латиноамериканська цивілізація: історичний поступ.	Давні цивілізації Америки в доколумбову еру. Соціально-економічний та культурний розвиток піренейських держав в XV – XVI ст. Колонізація Латинської Америки: особливості і наслідки. Боротьба за незалежність в Латинській Америці. Деколонізація та її наслідки. Латиноамериканські країни в індустріальний період.	8
7	Тема 7. Християнство і його вплив на світову історію.	Зародження християнства. Святе Письмо – основа християнства. Ісус Христос. Вплив християнства на Західну цивілізацію.	8
8	Тема 8. Ісламська цивілізація: історичний аналіз.	Сутність ісламу. Іслам та його вплив на світову історію. Розкол в ісламі. Головні напрями ісламу. Коран, походження, структура тексту. Сунна. Хадіси. Етика ісламу. Арабський халіфат. Суніти, шіїти, хариджити.	8
9.	Тема 9. Індуїзм та його вплив на світову історію.	Релігія в духовному житті індійців. Ведизм. Джайнізм. Індуїзм. Махабхарата і Рамаєна. Община та варно-кастова система. Досягнення в царині математики, медицини, астрономії. Аюрведа.	8
10.	Тема 10. Суть та особливості буддизму.	Виникнення і поширення буддизму. Сіддгартха Гаутама. Чотири «святі істини» буддизму. Ламаїзм. Буддизм і західна цивілізація.	10
11.	Тема 11. Релігійне вчення іудаїзму.	Іудаїзм – одна з найдавніших монотеїстичних релігій світу. Священні книги іудеїв: Тора, Нев'їм, Ктувім. Талмуд – кодекс правил поведінки. Напрямки іудаїзму. Хасидизм та його поява.	8
12.	Тема 12. Постіндустріальна цивілізація. Місце України в цивілізаційному поступі.	Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення сфер	10

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		інформації та послуг. Негативні наслідки НТР. Суспільство споживання. Глобалізація і Україна.	
	Всього		106

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: словесні (інтерактивна лекція, бесіда, пояснення); наочні (презентація, перегляд документальних фільмів та сюжетів); практичні (історичний аналіз подій та явищ, виконання креативних завдань, написання есе). Викладання проводиться у вигляді лекцій, семінарів, роботи в малих групах, проведення індивідуальних занять, консультацій з викладачами, самонавчання в системі Moodle.

4.3 Форми поточного та підсумкового контролю: перевірка виконаних тематичних письмових завдань, зокрема тестових, усна доповідь, написання есе, підготовка презентацій, контроль за самостійною роботою.

4.4 Форма підсумкового контролю: екзамен.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

6. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Шкала, балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	відмінно	A
81 – 89	добре	B
75 – 80		C
64 – 74	задовільно	D
60 – 63		E
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
34 і менше	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультаційної роботи	F

6.2 Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	T3	T6..	T7	T8	T9	T 12..		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<u>Критерії оцінювання</u>
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни,

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<u>Критерії оцінювання</u>
	аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<u>Критерії оцінювання</u>
	розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани занять, конспекти лекцій.
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з комплектами завдань.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.
7. Модульна контрольна робота (МКР) для визначення залишкових знань з дисципліни.
8. Електронний підручник.
9. Методичні розробки для проведення окремих занять.
10. Відеофрагменти з тем навчальної дисципліни.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Які фактори сприяли виникненню перших цивілізацій у Межиріччі?
2. Яке значення для розвитку Єгипту мало річка Ніл?
3. Які культурні досягнення характерні для цивілізації Шумеру?

4. У чому полягає релігійне значення «Епосу про Гільгамеша»?
5. Які основні риси давньоєгипетської релігії?
6. Що таке політеїзм і які приклади його можна знайти в античних культурах?
7. Які були основні соціальні верстви у Стародавньому Вавилоні?
8. У чому полягає значення кодексу Хаммурапі?
9. Які головні риси культури Стародавньої Індії?
10. Що таке веді і яке їх значення для індійської цивілізації?
11. У чому полягає сутність буддизму?
12. Хто заснував джайнізм і які його основні принципи?
13. Які риси конфуціанства визначали розвиток Китаю?
14. У чому полягає суть даосизму?
15. Яке значення мало відкриття Шовкового шляху для розвитку цивілізацій?
16. Які досягнення давньокитайської науки відомі найбільше?
17. Хто такі олімпійські боги у Стародавній Греції?
18. Яке значення мали міфи для формування грецької культури?
19. Хто був засновником філософії в Давній Греції?
20. У чому полягали особливості афінської демократії?
21. Які риси мала релігія Стародавнього Риму?
22. Хто такий Юпітер у римському пантеоні?
23. Що таке християнство і коли воно виникло?
24. Які були причини поширення християнства у Римській імперії?
25. Хто такий апостол Павло і яке його значення?
26. Яку роль відіграв Константин Великий у становленні християнства?
27. Що таке Нікейський собор і яке його значення?
28. Які особливості культури Візантійської імперії?
29. У чому полягає суть ісламу?
30. Хто такий пророк Мухаммед?
31. Що таке Коран і яке його значення?
32. Які основні напрямки ісламу виникли в середньовіччі?
33. Які причини виникнення хрестових походів?
34. Яке значення мав перший хрестовий похід?
35. Як розвивалося єврейство в середньовіччі?
36. У чому полягала особливість готичної архітектури?
37. Що таке Реформація і які її наслідки?
38. Хто був Мартін Лютер і яке його значення для історії християнства?
39. Яке значення мало католицьке Відродження (Контрреформація)?
40. Які особливості мала релігійне життя в Османській імперії?
41. Що таке Просвітництво і яке його значення для релігії?
42. Які особливості мав розвиток релігій у Новий час?
43. Яку роль відіграла Французька революція у зміні ставлення до релігії?
44. Яке значення мали колоніальні контакти для поширення світових релігій?

45. Що таке індустріальна цивілізація і як вона вплинула на релігійність?
46. У чому полягає феномен секуляризації?
47. Які риси мав розвиток релігій у XX столітті?
48. Що таке екуменічний рух?
49. Які виклики постали перед світовими релігіями у глобалізованому світі?
50. Яке місце займають релігії у сучасних цивілізаційних процесах?

10. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правова база

1. Закон України «Про освіту»
2. Закон України «Про вищу освіту»

10.1. Основна література

1. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки 1918–1945 рр. : підручник для вузів / 2-ге вид., доп., перероб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2003 . 472 с.
2. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002 роки) : навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. Київ : Либідь, 2004. 622 с.
3. Голловей Річард. Коротка історія релігії. Київ : Наш Формат, 2023. 256 с.
4. Дейвіс Н. Європа. Історія / 2-ге вид. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 1463 с.
5. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002) : навчальний посібник. Вінниця : Фоліант, 2003. 560 с.
6. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу : підручник / 2-ге вид., стереотип. Київ : Либідь, 2002. 592 с.
7. Лубський В.І. Історія релігій світу. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2023. 852 с.
8. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: соціокультурний розвиток людства : навч. посібник. Київ : Либідь, 2001. 360 с.
9. Тимофієнко В.І. Історія архітектури Стародавнього світу : підручник для вузів. Київ : Наук. думка, 2006. 512 с.
10. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним / пер. з англ. В. Циба. Київ : Наш формат, 2018. 488 с.

10.2. Додаткова література.

11. Балух В.О. Історія Стародавньої Греції : курс лекцій. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 420 с.

12. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури : навч. посібник. Київ : Кондор, 2006. 404 с.
13. Енциклопедія Трипільської цивілізації : В 2-х т. Т. 1, Кн. 1 / гол ред. М.Ю. Відейко ; Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроїмпекс». Київ, 2004. 703 с.
14. Енциклопедія Трипільської цивілізації : В 2-х т. Т. 1, Кн. 2 / гол ред. М.Ю. Відейко ; Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроїмпекс». Київ, 2004. 320 с.
15. Енциклопедія Трипільської цивілізації : В 2-х т. Т. 2 / гол ред. М.Ю. Відейко ; Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроїмпекс». Київ, 2004. 655 с.
16. Космина В.Г. Проблеми методології цивілізаційного аналізу історичного процесу. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2011. 310 с.
17. Сингапурська історія. Мемуари Лі Куан Ю. Том 1 / пер. з англ. К. Сисоєва, Л. Савицька. Київ : Видавництво Олексія Капусти, 2012. 544 с.
18. Сингапурська історія: Із третього світу в перший: 1965–2000. Мемуари Лі Куан Ю. Том 2 / пер. з англ. К. Сисоєва. Київ : Видавництво Олексія Капусти, 2011. 684 с.
19. Яковюк І., Трагнюк Л., Медеяєв В. Азбука європейської інтеграції. Харків : «Апекс+», 2006. 168 с.
20. Ancient Greece: From the Mycenaean Palaces to the Age of Homer / edit by S. Deger-Jalkotzy, I.S. Lemos. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2006. 695 p.
21. Backman R. Clifford. The Worlds of Medieval Europe. New York; Oxford : Oxford University Press, 2003. 462 p.
22. Crabtree J.P. Encyclopedia of Society and Culture in the Medieval World. New York : Infobase Publishing, 2008. 1280 p.
23. Endress G. Islam: An historical introduction. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2002. 301 p.
24. Higham C. Encyclopedia of Ancient Asian Civilizations. New York : Facts On File, Inc., 2004. 440 p.
25. Holmes G. The Oxford Illustrated History of Medieval Europe. Oxford : Oxford

- University Press, 1988. 398 p.
26. Kemp B. Ancient Egypt: anatomy of a civilization. New York : Routledge Taylor&Francis Group, 2006. 222 p.
 27. Loewe M., Shaughnessy E.L. The Cambridge History of Ancient China. Cambridge : Cambridge University Press, 1999. 1180 p.
 28. McIntosh J. The ancient Indus Valley: new perspectives. California : ABC-CLIO, 2008. 441 p.
 29. The Babylonian World / edit. by Gwendolyn Leick. New York : Routledge, 2007. 616 p.
 30. Treadgold W. A History of the Byzantine State and Society. California : Stanford University Press, 1997. 1019 p.

10.3.Інтернет-ресурси

31. Сайт Національної академії наук України. URL: **<http://www.nas.gov.ua>**.
32. Сайт Інституту історії України НАН України. URL: **<http://www.history.org.ua/>**.
33. Сайт Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. URL: **<http://archeos.org.ua/>**.
34. Сайт Інституту археології. URL: **<http://www.iananu.kiev.ua/>**.
35. Сайт Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. URL: **<http://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/about/>**.
36. Сайт Українського інституту національної пам'яті. URL: **<http://www.memory.gov.ua>**.
37. Сайт Національної академії мистецтв України. URL: **<http://academia.gov.ua/>**.
38. Сайт громадського проекту «Лікбез. Історичний фронт». URL: **<http://likbez.org.ua/uk/>**.
39. Сайт інтернет-проекту «Україна Incognita». URL: **<http://incognita.day.kiev.ua>**.
40. Сторінка інтернет видання «Українська Правда». URL: **<http://www.istpravda.com.ua>**

